

Fra studiet

– interview med Jóhannus á Rógvu Joensen

ved Arne Kjær og Hanne Tofte Jespersen

Det færøske musikmiljø bliver uvægerligt noget med Tordenskjolds soldater. Een af dem færdes lige så meget bag som på scenen.

Jóhannus á Rógvu
Joensen
(foto Arne Kjær)

Jóhannus á Rógvu Joensen får ikke spillet meget for tiden. Og slet ikke den musik han gerne ville. Ud over at være bassist er han også komponist. I øjeblikket er han især lydtekniker. Som medindehaver af Færøernes lydstudie nr. 1 og samme studies faste tekniker bliver han også tit producer og studiemusiker. Ofte ufrivilligt.

LT-studio i Tórshavn er en videreførelse af Milson Zachariassens studie. For 3 år siden solgte Milson Z. (selv musiker, i 60'erne bassist i det legendariske Faroe Boys, se s. 24f) sit gamle 8-spors studie til en gruppe på 10, der med et indskud på hver 10.000 kr. + lån nu ejer LT-studiet i fællesskab. Det er i mellemtiden udvidet til et moderne udstyret 24-kanals studie; for ganske nylig har de købt nyt udstyr, bl.a. ny båndmaskine og mixerpult.

I de lejede lokaler indspilles en stor del af den musik, der udsendes på plade og kassettebånd på Færøerne. På Ey-sturoy findes et andet studie, RMS studio, tilknyttet den del af færøsk kultur

som udfolder sig i religiøs sammenhæng. Bl.a. er baptistmenighederne ramme om et meget aktivt musikliv. Endelig har *Útvarp Føroyar*, den færøske radio, et 8-spors studie, som også bliver benyttet af musikgrupper ud over radioens egenproduktioner.

Underholdningsmusikken tegner sig for størsteparten af LT-studiets opgaver, den særlige country & western prægede musik, som udfylder de fleste af radioens musikprogrammer. Og en del »åndelig pop« i mere eller mindre samme stil bliver indspillet i LT-studiet. Men det får også andre opgaver. – Vi indspiller meget for fjernsynet, alle deres vignetter fx. Og jeg har lige siddet og arbejdet med noget julemusik, af Pauli í Sandagerði – klassisk inspireret musik med akustiske instrumenter, kor og med lidt rock i, fortæller Jóhannus.

Størsteparten af produktionerne bliver lavet efter »lagkage-princippet«:

»Nogle gange er det slemt, det er især når udenlandsk musik bliver kopieret og oversat til færøsk. Den udenlandske original bliver indspillet på to spor, så

sætter trommeslageren sig derind og spiller til det, siden lægger man de andre instrumenter på og hele tiden har man det andet bånd og kan sige undervejs 'hvordan gør de? nåh de gør sådan...' Jeg synes ikke det er imponerende.«

Blander du dig i det?

»Nej for så vidt ikke. Men nogle gange er jeg selvfølgelig med til at vejlede.«

Hvor bliver den musik spillet?

»Dels i radioen og især er det kassettebånd, som folk hører når de kører i bil.«

Lydtekniker m.m.m.

Bruger folk lang tid i studiet?

»Det er meget forskelligt. Men det er et generelt problem, at folk kommer i studiet for at indspille en plade – uden at ane hvilke instrumenter der skal på, hvem der skal spille osv.«

Og så bliver I deres producere?

»Ja, det var egentlig slet ikke det vi skulle. Producere skal jo være den der holder sammen på det hele, styre budgetter og alt det. Men vi kommer til at sidde og sige til folk, hvornår det er

godt, om de skal synge det om igen osv. Det sker desværre for ofte – man sidder her i 16 timer og skal samtidig være både det ene og det andet. Og så skal man pludselig ind og spille, fordi der lige mangler noget eller hvad ved jeg.

Det kunne ofte betale sig for musikerne at have en producer, måske ville det ikke blive billigere, men hvis vi kunne koncentrere os om at optage, ville det gå meget hurtigere.«

Men er der folk her, som kunne påtage sig opgaven som producer, ville det ikke blive Jer igen?

»Der er nogle, som godt kan; Pauli í Sandagerði fx – når han laver noget, fungerer han også som producer. Jeg ved godt, produceren ofte bliver sat til at lave lyden. Det ville ikke være så nødvendigt her, det vigtigste ville være, at produceren kunne afgøre fx hvor mange gange den guitarist skal blive ved med at spille den solo, skal han holde nu? Og så alt det praktiske; folk spørger os: skal vi lave guitarsolo i aften? – og man tænker, herregud det er dog Jer, der indspiller.

Mange udgiver deres ting selv og køber det meget demokratisk, men nogle gange tager det bare alt for lang tid, fordi der ikke er nogen der skærer igennem. Der kunne spares mange penge, og musikerne ville tit få et meget bedre forløb ud af det, mere intenst.«

Men det betyder vel også en del, hvor meget musikerne i øvrigt spiller?

»Ja, folk spiller for lidt, og det skifter hele tiden, hvem der er aktive. Mange har ikke spillet længe og kommer så lige i studiet. Jeg er selv forfærdelig i den retning; der kan gå lang tid hvor jeg ikke rører mit instrument – jeg er så træt, når jeg har sidder her i studiet i timen. Nogle gange hører jeg heller

ikke musik; jeg vil bare have ro, når jeg kommer hjem. Andre gange gør jeg det modsatte – så skal jeg bare have noget god musik og sætter det på lige meget om jeg har lyst til at høre det eller ej. Det er ligesom at få løsnet op –«

Læretid. Inspiration

Jóhannus á Rógvu startede med at spille allerede i 10 års alderen, han er 27 nu. Sin musikalske »uddannelse« har han fået ved at spille, suppleret med to højskoleophold i Holstebro. Som 15-årig kom han med i gruppen *Tey av kammarinum* (»Dem på kammeret«), »det var meget lærerigt for mig, de var betydelig ældre end mig, havde spillet i 15–20 år, en hel anden slags musik end den jeg selv var optaget af. Repertoiret var sømands-harmonikamelodier, smertefulde sange om ulykkelig kærlighed, Shadows-guitarer.«

J. har bortset fra det sidste år hele tiden spillet dansemusik også. Den musik han selv skriver er improvisatorisk fusionspræget musik, jazz-rock (som kan høres på 2 LP'er m. *Brongl*). Men han har også skrevet mange sange, bl.a. til to børneplader *Her eru vit* og *Her eru vit aftur* (se diskografien). Desuden har han arbejdet en del sammen med fotografen *Ingi Joensen*, dels om lyd-dias serier, dels om vignetter hvor Jóhannus på bestilling fra *Sjónvarp Føroyar*, det færøske TV, har komponeret musikken.

Hvad mener du om at der bliver hentet så mange udenlandske musikere herop som tilfældet er?

»Jeg har jo gjort det selv, det har betydet meget for mit vedkommende. Og fx Jazzklubben ville ikke kunne overleve på nogen måde, hvis ikke der for det første kom folk udefra for at spille, for

det andet kom solister, som spiller sammen med nogle af os. Noget af det jeg personligt har lært mest af er at hoppe ind forskellige steder og spille med de folk.

Og så får man selvfølgelig en masse kontakter på den måde. Når jeg er i Danmark, har jeg aftaler med bassister, som jeg kan få nogle timer hos – og når man hører de kommer herop igen, aftaler man at lave et eller andet sammen. Bl.a. har vi indspillet sammen; de to Brongl-plader jeg har lavet på TUTL er resultater af det.«

Komponisten Jóhannus á R.J.

»Jeg havde truffet Torben Kjær, han spillede med på den første plade, og vi lavede en aftale om, at han skulle producere og arrangere musikken til min anden plade.

NY FÆRØSK KORPLADE MED REPERTOIRE FRA KVAD TIL NUTIDIGE KOMPOSITIONER

Optagelserne fra korpladen »Blátt« (Blåt) er fra en koncertturné i Danmark i april 1986.

To kor fra Færøerne, Tórshavnar Kamarkór og Havnarkórið, sluttede sig sammen med henblik på denne turné, der omfattede koncerter i Tivolis koncerthall, Roskilde Dom-

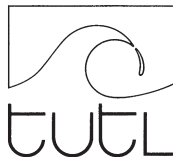
kirke og Helligåndskirken.

Repertoiret omfatter både verdslig og kirkelig musik med hovedvægten lagt på færøsk kortradition gennem tiderne.

Se også John Høybyes anmeldelse i dette nummer.

TUTL PLÁTUFELAG
Reynagøta 12 • FR-100 Tórshavn • Tlf.: (009 298) 14815

Dansk distributør: OLGA MUSIC
Boletvej 4 • 8480 Ry • Tlf.: 06 89 24 28

Det er noget af det der har sagt mig mest. På Færøerne har jeg skullet passe på ikke at komponere for svært, man skal vide hvad de forskellige kan for ligesom at kunne hente noget ud af dem. Og især før i tiden skulle man hele tiden fortælle de færøske musikere, hvordan det skulle spilles. De havde måske ikke den baggrund – meget af den musik jeg hørte, fusionsmusikken, var ikke kommet til Færøerne på det tidspunkt, Weather Report hvad var det osv.

Med Torben Kjær aftalte jeg, at jeg selv kunne vælge musikkerne, mange af mine favoritmusikere, og skrive for dem, lige hvad jeg havde lyst til – fx et basstykke til Bo Stief – så kunne Torben Kjær pille mig ned når jeg kom lidt for langt op. Og i stedet for at jeg skulle fortælle dem, hvad de skulle spille, kom de med forslag. Det var meget spændende, og det sjove var, at der var meget lidt der blev »pillet ned« (LP'en Brongl: *Viðari*).«

Hvor stor er interessen for den musik her?

»De sælger ikke meget. Der er helt sikkert ikke penge i det. Den der Brongl plade har jeg finansieret selv, og jeg betaler på den endnu...«

Jóhannus har lavet aftale med Plátubarrin (*Bar records*, Tórshavn) om en 3. plade med rock- og fusionspræget musik. Noget af musikken er skrevet, men – »jeg kommer ikke rigtig videre lige nu. Det er det kedelige, når man hele tiden arbejder med musik i studiet. Man har ikke energi til at gå hjem og komponere. Og jeg har to børn og en kone, som jeg også skal have tid til. Men jeg har en aftale om pladen og også en 3. børneplade for den sags skyld, så hvis jeg keder mig, kan jeg bare gå i gang...« □